

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobkyně: **F. R.**, zast. Mgr. Bohdanou Novákovou, advokátkou, se sídlem Pod Terebkou 12, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 1. 2008, č. j. OAM-13/LE-VL10-ZA07-2008, o námitkách podjatosti vznesených žalobkyní,

t a k t o :

- I. Soudkyně JUDr. Dalila Marečková **n e n í** vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 47 Az 19/2008.
- II. Námitky podjatosti směřující proti jiným soudcům Krajského soudu v Praze, kteří se nepodílejí na projednávání a rozhodování věci vedené pod sp. zn. 47 Az 19/2008, **s e o d m í t a j í**.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou doručitou dne 1. 2. 2008 Krajskému soudu v Praze domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 1. 2008, čj. OAM-13/LE-VL10-ZA07-2008, E. č. X, kterým jí nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu.

Dne 6. 2. 2008 zaslala žalobkyně Krajskému soudu v Praze žádost o ustanovení zástupce pro řízení o podané žalobě.

Krajský soud v Praze jí usnesením ze dne 28. 3. 2008, č. j. 47 Az 19/2008 - 23, ustanovil pro řízení o podané žalobě zástupce, advokátku Mgr. Bohdanu Novákovou.

Podáním ze dne 18. 4. 2006 (doručeným Krajskému soudu v Praze dne 21. 4. 2008), učiněným prostřednictvím zástupkyně Mgr. Bohdany Novákové, namítla žalobkyně „podjatost soudu“. Podle jejího názoru nařizuje soud jednání s ohledem na 120denní zákonnou lhůtu omezující přípustné zbavení osobní svobody žalobkyně a snaží se věc maximálně urychlit, aby žalobkyně nebyla přemístěna do jiného azylového zařízení. Krajskému soudu v Praze vytkla, že s ní nekomunikuje v jazyce, kterému rozumí, a že ji vyzval, aby vyhledala svou ustanovenou zástupkyni a poskytla jí informace týkající se její

věci, přestože nemůže opustit přijímací středisko. Namítla, že ze střediska nemůže telefonovat a že její zástupkyně ji údajně může kontaktovat jen s povolením žalovaného a České správy letišť, přestože tato procedura není úkonem ve smyslu advokátního tarifu. V této souvislosti uvedla, že žalovaný omezuje její kontakt s ustanovenou advokátkou i tím, že žalobkyni nebyla v přijímacím středisku doručena písemnost zaslaná její advokátkou. Ohradila se také proti tomu, že žalovaný na letišti Praha-Ruzyně nikdy nikomu neudělil jakoukoli formu mezinárodní ochrany, a že si „vybral jako místně příslušný Krajský soud v Praze“, což podle jejího názoru předurčuje výsledek řízení, protože se „každý uprchlík z letiště dostane do rukou několika málo soudců“, a proto je Krajský soud v Praze podjatý.

Ke vznesené námitce se vyjádřily soudkyně JUDr. Dalila Marečková, JUDr. Eva Havlová a JUDr. Olga Stránská, tj. všichni specializovaní samosoudci působící na Krajském soudu v Praze, kteří jsou příslušní rozhodovat ve věcech mezinárodní ochrany tak, že v dané věci nemají žádný vztah k účastníkům řízení ani k jejich zástupcům. Samosoudkyně JUDr. Dalila Marečková uvedla, že námitku podjatosti považuje za obstrukční návrh zástupkyně žalobkyně a připomněla, že zástupkyně žalobkyně Mgr. Bohdana Nováková podala námitku podjatosti „soudu“ již v řízení před Krajským soudem v Praze, vedeném pod sp. zn. 49 Az 62/2006, o němž rozhodl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 29. 1. 2007, sp. zn. Nao 6/2007, a vyslovil v něm závěr, že námitka „podjatosti soudu“ je nepřípustná. Dále poukázala na zprávu z Pobytového střediska Stráž pod Ralskem založené na č. 1. 31 soudního spisu, z níž je zřejmé, že žalobkyně po svém příchodu do Pobytového střediska Stráž pod Ralskem jej po dvou dnech svévolně opustila.

Podání žalobkyně je zčásti nepřípustné, zčásti nedůvodné.

V prvé řadě Nejvyšší správní soud uvádí, že se zabýval jen námitkami podjatosti, nikoli výtkami proti postupu žalovaného nebo údajnými procesními pochybeními soudu, neboť k tomu není v tomto řízení příslušný.

Podle § 8 odst. 1 soudního řádu správního jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v projednávání věci, nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Z citovaného ustanovení je zřejmé, že se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat námitkou podjatosti směřující proti všem soudcům Krajského soudu v Praze, kteří se nepodílejí na projednávání a rozhodování věci vedené pod sp. zn. 47 Az 19/2008. Nejvyšší správní soud, aniž by hodnotil způsob vedení sporu žalobkyní zastoupenou advokátkou ustanovenou Krajským soudem v Praze s žalovaným o jeho rozhodnutí před správním soudem či do něj jakkoli zasahoval, připomíná, že zástupkyně žalobkyně již v jiné věci týkající se mezinárodní ochrany podala obsahově totožnou námitku podjatosti celého Krajského soudu v Praze a Nejvyšší správní soud se s ní vypořádal ve svém usnesení ze dne 29. 1. 2007, sp. zn. Nao 6/2007, v němž uvedl, že námitky o podjatosti soudců

nepodílejících se na rozhodování ve věci, tedy i celého soudu, jsou nepřipustné. Nejvyšší správní soud uvádí, že závěry vyslovené v tomto rozhodnutí plně dopadají i na tuto věc, což je zástupkyni žalobkyně s ohledem na výše uvedené známo. Nejvyšší správní soud opakovaně zdůrazňuje, že institut podjatosti slouží k naplnění jednoho ze základních funkčních principů soudnictví v moderním demokratickém právním státě, vyžadujícím, aby spory účastníků rozhodovali jenom takoví soudci, kteří nemají na věci jakýkoliv zájem a u nichž je proto předpoklad, že spor budou rozhodovat zcela nestranně. Soudnictví je ovšem vždy pojmově spjato s rozhodováním konkrétních případů a nemá povahu akademického řešení obecných právních otázek, které nemají význam pro účastníky řízení, a proto i uvedený základní funkční princip nestrannosti je nutno vztahovat pouze ke konkrétní rozhodované věci. Žalobkyně z tohoto pohledu tedy může namítat podjatost pouze u toho soudce, který bude v její věci rozhodovat. Namítá-li podjatost soudců jiných, jde o návrh nepřipustný ve smyslu § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., který soud musí odmítnout.

Nejvyšší správní soud se tak věcně zabýval jen námitkou podjatosti soudkyně JUDr. Dalily Marečkové, která má věc projednávat a rozhodovat.

Nestrannost soudce lze zkoumat jednak ze subjektivního a jednak z objektivního hlediska. Subjektivní kritérium vypovídá o osobním přesvědčení soudce v daném případě, objektivní naproti tomu svědčí o tom, že soudce skýtá dostatečné záruky vylučující jakékoliv legitimní pochybnosti v tomto ohledu. Skutečnost, zda soudce skýtá dostatečné záruky vylučující jakékoliv legitimní pochybnosti o jeho nepodjatosti, musí být objektivně přezkoumatelná. Závěr o nestrannosti tak nelze založit pouze na tom, jak se nestrannost soudce subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníku řízení), nýbrž také na tom, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezaujatý, vztah. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání, avšak rozhodování o této otázce se musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2008, sp. zn. Nao 44/2008, či rozhodnutí Ústavního soudu vedené pod sp. zn. I. ÚS 370/04).

V dané věci bylo subjektivní stanovisko žalobkyně skutečně podnětem k tomu, aby se Nejvyšší správní soud podjatostí uvedené soudkyně zabýval. Soudkyně sama, jak vyplývá z jejího vyjádření, důvody své podjatosti nezná, a za podjatou se v rozhodované věci nepovažuje.

Z hlediska objektivního má při posuzování námitky podjatosti ve věci určující význam § 8 odst. 1 s. ř. s., podle něhož „*důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech*“. Žalobkyně vznesla obecnou námitku proti postupu krajského soudu ve věcech mezinárodní ochrany (dokonce nikoli pouze soudkyně, která rozhoduje v jeho věci), při němž podle jeho názoru dochází k porušování zásady rovnosti účastníků řízení. Uplatněná námitka tedy není vzhledem ke znění § 8 odst. 1 s. ř. s. důvodná.

Stejně tak není důvodná ani výtká týkající se délky doby, v níž soud nařídí jednání, jestliže splňuje zákonné požadavky stanovené v § 49 odst. 1 s. ř. s. V posuzované věci k nařízení jednání ostatně podle obsahu spisu dosud nedošlo, a proto je námitka zjevně nedůvodná.

Protože uvedené skutečnosti nemohou být ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s. důvodem pro vyloučení soudce, a jiné skutečnosti žalobkyně nenamítá, rozhodl Nejvyšší správní soud, že soudkyně JUDr. Dalila Marečková není vyloučena z projednávání a rozhodování této věci.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. června 2008

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu